

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/202/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200506
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200506.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci žalobcov 1./ G. E. Q. - ART MEDIA, Bardejovská 220/2, Svidník, IČO: 45 902 402, 2./ I. F. N., bytom K. N. Świetego X/XX, XX-XXX G., D. republika, 3./ L. R.ńskeho, bytom V. XX/XX, XX-XXX N., D. republika, zastúpených JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, proti žalovanej Sociálnej poisťovni ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej z 10. februára 2014 číslo: 15672-3/2014-BA a z 25. marca 2014 číslo: 24011-2/2014-BA, o odvolaní žalobcov v 1. až 3. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2015 č.k. 6S/34/2014-36, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 20. mája 2015 č.k. 6S/34/2014-36 p o t v r d z u j e .

Žalobcom v 1. až 3. rade náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 20. mája 2015 č.k. 6S/34/2014-36 zamietol žaloby žalobcu v 1. rade, ktorými sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovanej z 10. februára 2014 číslo: 15672-3/2014-BA a z 25. marca 2014 číslo: 24011-2/2014-BA. Konanie o žalobe žalobcu v 2. a 3. rade krajský súd zastavil a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Žalovaná rozhodnutím z 01. februára 2014 zamietla odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 2/ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Svidník z 03. októbra 2013 č. 5427-3/2013-SK a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Týmto prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobcovi 2/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy ako zamestnancovi žalobcu 1/ uplynutím dňa 06. septembra 2013.

Žalovaná rozhodnutím z 25. marca 2014 č. 24011-2/2014-BA zamietla odvolanie žalobcu 1/ a žalobcu 3/ proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne pobočka Svidník z 08. januára 2014 č. 5427-8/2013-SK a prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Týmto prvostupňovým rozhodnutím pobočka Sociálnej poisťovne rozhodla, že žalobcovi 3/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy ako zamestnancovi žalobcu 1/ uplynutím dňa 06. septembra 2013.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že rozhodnutím žalovanej a prvostupňového správneho orgánu nemohlo byť zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu 1/, keď poukázal na ustanovenie § 145 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého je žalovaná povinná vrátiť poistné zaplatené bez právneho dôvodu. Zdôraznil povinnosť žalobcu uviesť v žalobe tvrdenia o porušení jeho subjektívnych práv ako účastníka konania, nie porušenie práv iných subjektov (jeho zamestnancov). Poukázal na ustanovenie § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v zmysle ktorého ten, kto o sebe tvrdí, že je žalobcom, musí byť súčasne aktívne legitimovaný hmotnoprávne, to znamená, že musí ísť o skutočné ukrátenie, musí teda ísť o hmotnoprávne aktívne legitimovanú osobu. Nedostatok hmotnej legitimácie znamená, že ak žalobca nebola ukrátená na právach, súd žalobu zamietne. Krajský súd zdôraznil, že žalobca 1/ okrem nedodržania 60 dňovej lehoty na vydanie rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Konštatoval, že nedodržanie procesných lehôt vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí nemá, nakoľko podľa § 250i ods. 3 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu považoval pre rozhodnutie vo veci za irelevantné. Mal za to, že do majetkovej sféry žalobcu 1/ napadnutými rozhodnutiami správnych orgánov zasiahnuté nemohlo byť, pretože zaplatené povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti je žalovaná v zmysle § 145 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinná vrátiť ako zaplatené bez právneho dôvodu. Z obsahu žaloby je evidentné, že žalobca nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania, ale porušenie práv zamestnancov. Pokiaľ žalobca 1/ spochybňoval oprávnenie žalovanej a prvostupňového správneho orgánu vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/, krajský súd ju vyhodnotil ako neopodstatnenú, keď poukázal na ustanovenia § 172 ods. 2 a 5, § 178 ods. 1 písm. a), § 195 ods. 1 a § 196 ods. 1, až 7 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, z ktorých nesporne vyplýva kompetencia Sociálnej poisťovne rozhodovať v nedávkovom konaní o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, pričom definícia dôkazu je upravená široko a preto zákon nevyklučuje, aby v rámci dokazovania Sociálna poisťovňa vykonala kontrolu a šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci a na základe takto zisteného stavu veci v konaní rozhodla. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu 1/, že v konaní pred správnymi orgánmi došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti, keďže je nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov než tých, ktoré boli zistené v konaní pred prvostupňovým orgánom. Zdôraznil, že prvostupňové a odvolacie konanie pred správnym orgánom tvoria jeden celok a žalovaná postupovala v súlade s § 218 ods. 1 zákona č. 416/2003 Z.z. o sociálnom poistení a rozhodnutie iba podrobnejšie skutkovo a právne odôvodnila. K námietke žalobcu 1/ vo vzťahu k prejudikovaniu rozhodnutí v oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky a retroaktívite konštatoval, že žalobca v prvom rade v žalobách nenamietal porušenie konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval, a ani to aké subjektívne práva žalobcu v prvom rade boli porušené, keď namietal len porušenie subjektívnych práv žalobcov 2/ a 3/. Preto po preskúmaní napadnutých rozhodnutí žalovanej a prvostupňového správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe podľa § 250j ods. 1 O. s. p. došiel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ subjektívne práva porušené neboli.

Vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ krajský súd skúmal, či žaloby týchto žalobcov boli podané včas. Z obsahu predloženého administratívneho spisu vyplynulo, že rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi v 2./ rade doručené 21. februára 2014. Dvojmesačná lehota na podanie žaloby tak uplynula 22. apríla 2014 (posledný deň lehoty pripadol na 21. apríla 2014 na Veľkonočný pondelok). Uznesenie ktorým krajský súd pripustil vstup žalobcu v 2./ rade do konania na strane žalobcu nadobudlo právoplatnosť dňa 26.

marca 2015. Postavenie žalobcu v 2./ rade nadobudol dňa 26. marca 2015, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby (22. apríla 2014), pričom zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Z obsahu administratívneho spisu takisto vyplynulo, že rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi v 3./ rade doručené 04. apríla 2014. Dvojmesačná lehota na podanie žaloby uplynula 04. júna 2014. Uznesenie ktorým krajský súd pripustil vstup žalobcu v 3./ rade do konania na strane žalobcu nadobudlo právoplatnosť 26. marca 2015. Postavenie žalobcu v 3./ rade nadobudol dňa 26. marca 2015, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby (04. júna 2014), pričom zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

V tejto súvislosti krajský súd uviedol, že lehota žalobcu v 2./ a 3./ rade (2 mesiace odo dňa doručenia rozhodnutia žalovanej) nemôže byť zachovaná ani pri argumentácii, že zamestnávateľ (žalobca v 1. rade) a zamestnanci (žalobcovia v 2./ a 3./ rade) sú nerozluční spoločníci, pretože z hmotnoprávných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. nevyplývajú pre žalobcu v 1./ rade a žalobcov v 2./ a 3./ rade rovnaké práva a povinnosti. Z uvedených dôvodov krajský súd podľa § 250d ods. 1 O.s.p. konanie o žalobách žalobcov v 2./ a 3./ rade zastavil.

Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia 1/ až 3/ v zákonnej lehote spoločné odvolanie. Namietali, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, týkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnych orgánov ako aj postupu im predchádzajúceho. Navrhli rozsudok zmeniť, rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zrušiť a priznať žalobcom vyčíslenú náhradu trov konania. Tvrdili, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu 1/, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. Žalobca 1/ namietal, že v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborm nových, pretože ich príslušné organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území Slovenskej republiky. V dôsledku toho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, v ktorej pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory. Rozhodnutie žalovanej označil za nepreskúmateľné a arbitrárne. Nesúhlasil s argumentáciou prvostupňového súdu o tom, že zo žaloby žalobcu 1/ nevyplýva žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Už aj len porušenie základných zásad správneho konania, ako v tomto prípade, je porušením subjektívnych práv žalobcu 1/ ako účastníka správneho konania. Namietal tiež, že nemal možnosť vyjadriť sa k argumentom súvisiacim s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, nakoľko po prvýkrát boli spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí žalovanej. Opakovane poukázal na list žalovanej - oznámenie, týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že zamestnanci žalobcu 1/ a ďalších vybraných zamestnávateľov nepodliehajú slovenským právnym predpisom a o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu 1/ a ďalších zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím podľa jeho názoru došlo k neprípustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Trval na tom, že do kompetencie žalovanej nepatrí kompetencia na uskutočnenie kontroly a namietal aj spôsob jej vykonania. Žalobcovia namietali, že nie je ich povinnosťou preukazovať, aký právny predpis žalovaná porušila, ale žalovaná ako správny orgán je povinná uviesť relevantné právne ustanovenia, podľa ktorých v konkrétnej veci rozhodla. Z preberania a distribúcie letákov má žalobca 1/ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Má za to, že rozhodujúcim by bolo vyžiadanie si stanoviska daňového úradu, nakoľko žalobca 1/ je subjektom registrovaným na DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrtročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva rozsah a obsah činnosti žalobcu 1/. V súvislosti s preukázaním uvedených skutočností poukázal žalobca 1/ tiež na to, že pri kontrolách, ktoré

u žalobcu 1/ vykonala organizačná zložka žalovanej žalobca 1/ predložil tzv. reporty (správy) dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Ďalej žalobca 1/ namieta, že došlo k neprípustnej retroaktivite v rozhodnutiach žalovanej. V predchádzajúcich rokoch vykonala organizačná zložka žalovanej ako aj inšpektorát práce u žalobcu 1/ kontrolu a neboli zistené žiadne nedostatky - ani čo sa týka reálneho výkonu práce zamestnancov, ani čo sa týka skutočného miesta podnikania v Slovenskej republike. Kontrola vykonaná v marci 2013 už zistila závažné nedostatky odôvodňujúce retroaktívne rozhodnutie o zániku sociálneho poistenia zamestnancov. Aj podľa „praktickej príručky“ prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne. Žalobcovia 2/ a 3/ majú za to, že súd prvého stupňa pri procesnom rozhodnutí o zastavení konania vo vzťahu k nim nesprávne posúdil otázku zachovania zákonnej lehoty na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí, čím im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobcovia majú za to, že lehotu podľa § 250b/ ods. 1 O.s.p. nemožno počítat' odo dňa rozhodnutia súdu o pribratí účastníka konania, ale podľa ich názoru postačuje, ak aspoň jeden z účastníkov správneho konania podal včas žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnym orgánom. S poukazom na skutočnosť, že správny súd môže o pribratí ďalšieho účastníka správneho rozhodnutia rozhodnúť aj ex offo, právna úprava bola formulovaná za účelom zvýšenia možnosti súdnej ochrany pre všetkých účastníkov správneho konania. Ak by zákonodarca mienil pribratie viazať na dodržanie zákonnej dvojmesačnej lehoty, stratil by inštitút zakotvený v ustanovení § 250 ods. 1 O.s.p. podľa názoru žalobcov svoj zmysel. Žaloba bola z hľadiska účelnosti a rýchlosti konania podaná len žalobcom 1/ (zamestnávateľom), no v celom rozsahu aj v záujme a na prospech ostatných žalobcov. Len z dôvodu praktickosti a hospodárnosti, s prihliadnutím na množstvo podávaných žalôb, krátku plynúcu zákonnú lehotu na podanie žaloby a obtiažne získavanie plnomocenstva na ich zastupovanie neboli v žalobách ako žalobcovia uvedení aj samotní zamestnanci. Žalobcovia majú tiež za to, že v ich prípade možno s prihliadnutím na obsah napadnutých rozhodnutí správnych orgánov uvažovať aj o tzv. nerozlučnom spoločenstve práv v dôsledku čoho argumentácia prvostupňového súdu o plynutí lehoty odo dňa pribratia ostatných žalobcov do konania nemôže obstáť.

K odvolaniu žalobcov sa vyjadrila žalovaná pridržiavajúc sa písomných vyjadrení k žalobe, v ktorých sa vyjadrila ku všetkým námietkam žalobcov. Zdôraznila, že žalovaná ako inštitúcia príslušná na určenie uplatniteľnej legislatívy zodpovedá za správnosť údajov uvedených vo formulári E101/PD A1 a je povinná kedykoľvek zväziť na základe relevantných skutočností oprávnenosť vydania týchto formulárov, resp. či ich vydanie bolo v súlade s právom. Tvrdí, že svojím rozhodnutím nezasahuje do majetkových práv žalobcu 1/ vzhľadom na to, že nerozhoduje o jeho odvodovej povinnosti, ale o vzniku, resp. nevzniku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy. Žalovaná taktiež nebráni žalobcovi 1/ využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku, avšak nemôže akceptovať vznik poistenia zamestnancov žalobcu 1/ ak nebol preukázaný reálny výkon ich činnosti, čomu nasvedčujú napr. mzdové podmienky, počet hodín, ktoré majú zamestnanci odrobiť, individuálne dochádzanie zamestnancov z Poľskej republiky na územie Slovenskej republiky. Odôvodnený predpoklad, že výdavky zamestnancov významným spôsobom presahujú ich príjmy zo závislej práce vyvoláva podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky. Žalovaná je toho názoru, že je povinná preskúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti, pretože ak ide o čisto prevádzkovú činnosť spoločnosti, nie sú splnené podmienky uvedené v hlave II základného nariadenia. Keďže daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, stanovisko daňového úradu v tomto smere by bolo právne irelevantné. Žalovaná má za to, že dôkazné bremeno neleží len na nej, ale aj na žalobcoch 1/ až 3/ a túto povinnosť, ktorá im vyplýva z vykonávacieho nariadenia si riadne neplnili. Zdôrazňuje, že ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. sa používa len v sporovom konaní. Má za to, že v prípade oneskoreného podania žalôb sa na účastníka správneho konania hľadí, ako keby žaloby nepodal. Vzhľadom na uvedené potom žalovaná navrhuje, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.

Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“).

Podľa § 492 ods. 2 S. s. p., odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez pojednávania, a dospel jednomyselne k záveru, že rozsudok je potrebné ako vecne správny potvrdiť.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O. s. p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 250 ods. 1 O. s. p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O. s. p., žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Predmetom preskúmania v danej právnej veci sú rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolania žalobcov 1/ až 3/ a potvrdila rozhodnutie pobočky vo Svidníku, ktorým táto rozhodla, že žalobcom 2/ a 3/ zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy.

Z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobca 1/ nenamietal porušenie vlastných subjektívnych práv, ale porušenie práv svojich zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60 dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí, žiadne porušenie svojich subjektívnych práv netvrdil. Samotné nedodržanie procesných lehôt pri vydaní napadnutých rozhodnutí nemá za následok ich nezákonnosť, keďže prípadným zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca 1/ priaznivejšie rozhodnutie vo veci nedosiahol. Záver krajského súdu, že žalobca 1/ nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou na podanie žaloby pre absenciu atribútu ukrátenia na právach, sú preto správne. V tomto kontexte odvolací súd odkazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02.06.2011, podľa ktorého: „ Na aktívnu legitimáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konat'), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné zohľadniť námietku žalobcu 1/, že postupom žalovanej a jej organizačnej zložky došlo k porušeniu viacerých subjektívnych práv žalobcu, keď vo vzťahu k porušeniu práva na zákonné administratívne konanie, práva na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy, práva na dodržiavanie základných zásad správneho konania ani nešpecifikoval, konkrétne v čom toto porušenie podľa jeho názoru spočívalo. Všeobecné tvrdenia žalobcu 1/, že došlo aj k porušeniu jeho práva vlastníť majetok, práva podnikat' za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou, keď v dôsledku vydaných rozhodnutí má značné

ťažkosti s udržaním doterajších zamestnancov a náborm nových zamestnancov, v dôsledku čoho sa dostáva do bezvýhodiskovej situácie, lebo pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi, čím o nich prichádza, prichádza o zisk zo zákaziek a hrozia mu aj sankcie za neplnenie dojednaných zmlúv a súdne spory, odvolací súd za relevantné nepovažoval, nakoľko žalobca 1/ argumentoval len okolnosťami vo vzťahu k uchádzačom o zamestnanie, ktorí sú výlučne poľskej štátnej príslušnosti a ktorí odmietajú na území SR pracovať z dôvodu, že ich príslušné verejnoprávne organizácie odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho a zdravotného poistenia na území SR. Na uvedené argumenty žalobcu 1/ nebolo možné prihliadnuť aj z dôvodu, že tieto žalobca 1/ nenamietal riadne a včas v žalobe ale až v odvolacom konaní (§ 250j O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Zo spisu krajského súdu vyplýva, že na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6S/34/2014 bolo začaté konanie o žalobe žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej z 10. februára 2014 č. 15672-3/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Svidník.

Žalobca 1/ navrhol vstup žalobcu 2/ do konania na strane žalobcu. Návrh obsahoval prejav súhlasu tejto osoby so vstupom do konania na strane žalobcu a tiež bolo k návrhu pripojené plnomocenstvo udelené žalobcom 2/ advokátovi JUDr. Dušanovi Remetovi na zastupovanie v tomto konaní. Uznesením z 20. marca 2015 bol vstup I. F. N. do konania na strane žalobcu pripustený.

Pod sp. zn. 6S/43/2014 bolo na Krajskom súde v Prešove začaté konanie o žalobe žalobcu 1/, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej z 25. marca 2014 č. 24011-2/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Svidník.

Žalobca 1/ navrhol vstup žalobcu 3/ do konania na strane žalobcu. Návrh obsahoval prejav súhlasu tejto osoby so vstupom do konania na strane žalobcu a tiež bolo k návrhu pripojené plnomocenstvo udelené žalobcom 3/ advokátovi JUDr. Dušanovi Remetovi na zastupovanie v tomto konaní. Uznesením z 20. marca 2015 bol vstup L. A. do konania na strane žalobcu pripustený.

Krajský súd následne spojil veci vedené pod sp. zn. 6S/34/2014 a 6S/43/2014 na spoločné konanie s tým, že konanie bolo vedené pod sp. zn. 6S/34/2014.

Aj napriek tomu, že krajský súd pána I. F. N., bytom K. N. S. X/XX, XX-XXX G., D. republika a pána L. A., bytom V. XX/XX, XX-XXX N., D. republika, označoval ako žalobcov 2/ a 3/ s poukazom na to, že na návrh pripustil ich vstup do konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 1 O.s.p., ide stále o príbratého účastníka. Na toto procesné postavenie nemá vplyv ani okolnosť, že krajský súd napriek existencii osobitnej právnej úpravy (§ 250 ods. 1 vety druhej O.s.p.), nesprávne aplikoval § 92 ods. 1 O.s.p., ktorého použitie v správnom súdnictve nie je možné.

Príbratý účastník nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. Uvedení účastníci, krajským súdom nesprávne označovaní ako žalobcovia 2/ a 3/, (ktoré označenie však odvolací súd predovšetkým s ohľadom na zachovanie kontinuity a prehľadnosti rozhodnutia nemenil), boli do konania len príbratí

uznesením krajského súdu a je potrebné na nich aj tak nahliadať. Pokiaľ krajský súd preskúmaval rozhodnutie žalovanej aj vo vzťahu k týmto účastníkom, ktorí žalobu na preskúmanie rozhodnutia žalovanej ani nepodali, táto okolnosť predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, na ktorú je potrebné prihliadať v každom štádiu konania. Z uvedeného dôvodu mal odvolací súd za to, že prvostupňový súd správne zastavil konanie o žalobách žalobcov 2/ a 3/ - aj keď z iných dôvodov - keďže I. F. N. a L. A. žalobu ani nepodali.

K námietke žalobcov, týkajúcej sa nerozlučného procesného spoločenstva, odvolací súd dospel k právnomu názoru, že predmetný právny inštitút nie je v prejednávanej veci aplikovateľný, keďže žalobca 1/ a jeho zamestnanci, u ktorých žalovaná rozhodovala o vzniku, resp. nevzniku povinného sociálneho poistenia podľa slovenskej legislatívy nemajú žiadne spoločné práva a povinnosti. Nerozlučné procesné spoločenstvo vzniká tam, kde sa rozhodnutie vo veci musí vzťahovať na všetkých účastníkov stojacich na jednej strane. Ide typicky o prípad dedičov, ktorí vstupujú do konania po zomretom poručiteľovi ako univerzálni sukcesori. Keďže vstupujú do právneho postavenia jediného žalobcu alebo jediného žalovaného, budú tvoriť nerozlučné procesné spoločenstvo. Žalobca 1/ a jeho zamestnanci však nemajú žiadne také procesné práva, ktoré by zakladali nerozlučné procesné spoločenstvo.

O trovách konania odvolací súd rozhodol tak, že ich náhradu žalobcom 1/ až 3/ nepriznal, nakoľko v konaní úspešní neboli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.